YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

1 päivänä heinäkuuta 2008 *

Yhdistetyissä asioissa C-341/06 P ja C-342/06 P,

joissa on kyse kahdesta yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, jotka on pantu vireille 4.8.2006,

Chronopost SA (C-341/06 P), kotipaikka Issy-les-Moulineaux (Ranska), edustajanaan avocat D. Berlin, ja

La Poste (C-342/06 P), kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajanaan avocat H. Lehman,

valittajina,

ja joissa valittajien vastapuolina ja muina osapuolina ovat

Union française de l'express (UFEX), kotipaikka Roissy-en-France (Ranska),

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

DHL Express (France) SAS, aiemmin DHL International SA, kotipaikka Roissy-en-France,

Federal express international (France) SNC, kotipaikka Gennevilliers (Ranska), ja

CRIE SA, selvitystilassa, kotipaikka Asnières (Ranska),

edustajinaan avocat E. Morgan de Rivery ja avocat J. Derenne,

kantajina ensimmäisessä oikeusasteessa,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään C. Giolito, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja F. Million, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, G. Arestis ja U. Lõhmus sekä tuomarit P. Kūris, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský (esittelevä tuomari), E. Levits ja A. Ó Caoimh,

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.12.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Chronopost SA (jäljempänä Chronopost) (C-341/06 P) ja La Poste (jäljempänä Ranskan postilaitos) (C-342/06 P) vaativat valituksillaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-613/97, UFEX ym. vastaan komissio, 7.6.2006 antaman tuomion (Kok. 2006, s. II-1531; jäljempänä valituksenalainen tuomio) kumoamista.

2 Valituksenalaisella tuomiolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi osittain Ranskan SFMI-Chronopostille myöntämäksi väitetystä tuesta 1.10.1997 tehdyn komission päätöksen 98/365/EY (EYVL 1998, L 164, s. 37; jäljempänä riidanalainen päätös).

Tosiseikat

3 Tosiseikat esitetään valituksenalaisen tuomion 2–18 kohdassa seuraavasti:

”2 La Poste (jäljempänä Ranskan postilaitos), jolla on lakiin perustuva tavanomaisia kirjelähetyksiä koskeva monopoli, oli osa Ranskan julkishallintoa aina vuoden 1990 loppuun asti. Se on 1.1.1991 lähtien organisoitu julkisoikeudelliseksi oikeushenkilöksi posti- ja telelaitoksen julkisten palvelujen järjestämisestä 2.7.1990 annetun lain nro 90-568 (JORF 8.7.1990, s. 8069; jäljempänä laki 90-568) säännösten mukaisesti. Kyseinen laki antaa oikeuden harjoittaa tiettyjä kilpailulle avoimia toimintoja, kuten oikeuden harjoittaa pikapostipalvelua.

3 La Société française de messagerie internationale (jäljempänä SFMI) on yksityisoikeudellinen yhtiö, jonka tehtäväksi oli annettu Ranskan postilaitoksen pikapostipalvelun hoitaminen vuoden 1985 lopusta lähtien. Kyseinen yritys perustettiin 10 miljoonan Ranskan frangin (FRF) (noin 1 524 490 euroa) osakepääomalla, ja yrityksen omistivat Ranskan postilaitoksen kokonaan omistama rahoitusyhtiö Sofipost (66 prosenttia) ja Transport aérien transrégional -lentoyhtiön (jäljempänä TAT) tytäryhtiö TAT Express (34 prosenttia).

4 SFMI:n EMS/Chronopost-nimellä harjoittamaa ja markkinoimaa pikapostipalvelua koskevat yksityiskohtaiset säännöt määriteltiin postista ja televiestinnästä vastaavan Ranskan ministeriön 19.8.1986 antamassa ohjeessa. Tämän ohjeen

mukaan Ranskan postilaitoksen oli annettava logistista ja kaupallista apua SFMI:lle. Ranskan postilaitoksen ja SFMI:n väliset suhteet oli järjestetty sopimuksin, joista ensimmäinen tehtiin vuonna 1986.

5 SFMI:n harjoittaman pikapostitoiminnan rakennetta muutettiin vuonna 1992. Sofipost ja TAT perustivat uuden yhtiön [Chronopostin], jonka osakkeista ne omistivat jälleen 66 ja 34 prosenttia. Chronopost-yhtiö, jolla oli yksinoikeus käyttää Ranskan postilaitoksen verkkoa 1.1.1995 saakka, keskittyi kansalliseen pikapostiin. GD Express Worldwide France, joka on australialaisen TNT-yhtiön ja viiden valtion postilaitoksen perustaman kansainvälisen yhteisyrityksen – joka on komission 2.12.1991 tekemällään päätöksellä hyväksymä keskittymä (asia IV/M.102 – TNT/Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Poste ja Sweden Post) (EYVL C 322, s. 19) – tytäryhtiö, osti SFMI:n. SFMI jatkoi kansainvälistä pikapostitoimintaa ja käytti Chronopostia asiamiehenään ja palveluiden tarjoajana kansainvälisten lähetystensä käsittelyssä Ranskassa (jäljempänä SFMI-Chronopost).

6 Syndicat français de l'express international (SFEI) –– on Ranskan oikeuden mukaan perustettu ammatillinen etujärjestö, johon ovat ryhmittyneet lähes kaikki SFMI-Chronopostin kanssa kilpailevia pikapostipalveluja tarjoavat yhtiöt.

7 SFEI teki 21.12.1990 komissiolle kantelun muun muassa sillä perusteella, että Ranskan postilaitoksen [SFMI-Chronopostille] antama logistinen ja kaupallinen apu oli EY:n perustamissopimuksen 92 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 87 artikla) tarkoitettua valtiontukea. Kantelu koski ensisijaisesti sitä, että korvaus, jonka SFMI maksoi Ranskan postilaitoksen antamasta avusta, ei ollut normaalien markkinaehtojen mukainen. Kyseisten palvelujen hankinnasta maksettavan markkinahinnan ja [SFMI-Chronopostin] tosiasiallisesti maksaman hinnan välinen erotus oli kantelijan mukaan valtiontukea. Vuosina 1986–1989 annetun tuen määrän arvioimiseksi kanteluun oli liitetty Braxton associés -nimisen konsulttitoimiston [jäljempänä Braxton] SFEI:n pyynnöstä laatima taloudellinen selvitys.

8 Komissio ilmoitti 10.3.1992 päivätyllä kirjeellä SFEI:lle, että se oli päättänyt lopettaa SFEI:n tekemän kantelun käsittelyn. SFEI ja muut yritykset nostivat 16.5.1992 kanteen yhteisöjen tuomioistuimessa kyseisen päätöksen kumoamiseksi. Sen jälkeen kun komissio oli 9.7.1992 peruuttanut 10.3.1992 tekemänsä päätöksen, yhteisöjen tuomioistuin päätti, että lausunnon antaminen asiassa raukeaa (asia C-222/92, SFEI ym. v. komissio, määräys 18.11.1992, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

9 Komission pyynnöstä Ranskan tasavalta toimitti sille 21.1.1993 päivätyllä kirjeellä, 3.5.1993 päivätyllä faksilla ja 18.6.1993 päivätyllä kirjeellä tietoja.

10 SFEI ja muut yritykset nostivat 16.6.1993 kanteen tribunal de commerce de Paris'ssa SFMI:tä, Chronopostia, Ranskan postilaitosta ja muita vastaan. Kanteeseen oli liitetty [Braxtonin] tekemä toinen selvitys, jossa saatettiin ensimmäisen selvityksen tiedot ajan tasalle ja ulotettiin tuen arviointikausi vuoden 1991 loppuun. Tribunal de commerce de Paris esitti 5.1.1994 tekemällään päätöksellä yhteisöjen tuomioistuimelle perustamissopimuksen 92 artiklan ja EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan (josta on tullut EY 88 artikla) tulkinnasta useita ennakkoratkaisukysymyksiä, joista yksi koski valtiontuen käsitettä sellaisissa olosuhteissa, joista on kyse nyt esillä olevassa asiassa. Ranskan hallitus toimitti yhteisöjen tuomioistuimelle 10.5.1994 jättämiensä huomautusten liitteenä Ernst & Young -yhtiön laatiman taloudellisen selvityksen. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi asiassa C-39/94, SFEI ym., 11.7.1996 antamassaan tuomiossa (Kok. 1996, s. I-3547 – –), että "se, että julkinen yritys antaa logistista ja kaupallista apua sellaisille yksityisoikeudellisille tytäryhtiöilleen, jotka harjoittavat vapaan kilpailun piiriin kuuluvaa toimintaa, on EY:n perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettu valtiontuki, jos vastikkeeksi saatu korvaus on pienempi kuin se korvaus, jota olisi vaadittu toimittaessa normaaleilla markkinaehdoilla" (62 kohta).

11 Komissio oli tällä välin 20.3.1996 päivätyllä kirjeellään ilmoittanut Ranskan tasavallalle perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn aloittamisesta. Ranskan tasavalta toimitti 30.5.1996 komissiolle huomautuksensa tältä osin.

– –

13 SFEI esitti 17.8.1996 komissiolle huomautuksensa vastauksena kyseiseen tiedonantoon. Se liitti niihin uuden taloudellisen selvityksen, jonka oli laatinut Bain & Co. -niminen yritys. Lisäksi SFEI laajensi 21.12.1990 tekemänsä kantelun alaa tiettyihin uusiin seikkoihin, kuten Ranskan postilaitoksen liikemerkin imagon hyödyntämiseen, etuoikeutettuun pääsyyn Radio Francen taajuuksille, oikeuteen saada tulli- ja veroetuuksia sekä Ranskan postilaitoksen sanomanvälitystekniikkaan liittyviin investointeihin.

14 Komissio toimitti SFEI:n esittämät huomautukset Ranskan tasavallalle syyskuussa 1996. Ranskan tasavalta lähetti komissiolle vastauksena kirjeen, johon se oli liittänyt konsulttiyhtiö Deloitte Touche Tohmatsun laatiman taloudellisen selvityksen (jäljempänä Deloitten selvitys).

– –

18 Komissio teki 1.10.1997 – – [riidanalaisen] päätöksen – –.”

Riidanalainen päätös

4 Valituksenalaisen tuomion 19–23 kohdasta ilmenee seuraavaa:

”19 Komissio totesi riidanalaisessa päätöksessä, että oli syytä erottaa toisistaan kaksi toimenpideryhmää. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat yhtäältä Ranskan postilaitoksen antama logistinen apu, jolla tarkoitetaan SFMI-Chronopostille annettua mahdollisuutta käyttää postilaitoksen infrastruktuureja lähetystensä keruuseen, lajitteluun, kuljetukseen ja jakeluun, ja toisaalta kaupallinen apu eli SFMI-Chronopostille annettu mahdollisuus hyödyntää Ranskan postilaitoksen

asiakaskuntaa ja SFMI-Chronopostin Ranskan postilaitoksen goodwill-arvosta saamaa hyötyä. Toiseen ryhmään kuuluvat tietyt erityiset toimenpiteet, kuten pääsy Radio Francen taajuuksille ja vero- ja tullietuudet.

20 Komissio katsoi, että oli asianmukaista kysyä, ’[olivatko] Ranskan postilaitoksen ja SFMI-Chronopostin välisen liiketoimen olosuhteet verrattavissa vastaavanlaisen liiketoimen olosuhteisiin yksityisen emoyhtiön, joka voi hyvinkin olla monopoliasemassa (esimerkiksi koska sillä on yksinoikeuksia), ja sen tytäryhtiön välillä’. Komission mukaan ei ole olemassa minkäänlaista taloudellista etua, jos samaan konserniin kuuluvien yhtiöiden välillä myytyjen tuotteiden ja palvelujen sisäiset hinnat on laskettu ’kaikkien kustannusten (coûts complets) perusteella (eli kokonaiskustannukset ja oman pääoman korko)’.

21 Komissio totesi tältä osin, että SFMI-Chronopostin suorittamat maksut eivät kattaneet kokonaiskustannuksia kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana, mutta ne kattoivat toimipaikkojen ja aluehallinnon kustannuksia lukuun ottamatta kaikki muut kustannukset. Komissio katsoi ensiksikin, ettei ollut poikkeuksellista, jos käynnistysvaiheen aikana uuden yrityksen eli SFMI-Chronopostin suorittamat maksut eivät kattaneet kuin muuttuvat kustannukset. Toiseksi komission mukaan Ranskan tasavalta on kyennyt osoittamaan, että vuodesta 1988 lähtien SFMI-Chronopostin maksama korvaus kattoi kaikki Ranskan postilaitokselle aiheutuneet kustannukset ja myös koron postilaitoksen investoimalle omalle pääomalle. Lisäksi komissio arvioi, että sisäinen tuotto Ranskan postilaitoksen osakkeenomistajana sijoittamalle pääomalle ylitti huomattavasti yhtiön pääomakustannukset vuonna 1986, eli sen normaalin tuoton, jota yksityinen sijoittaja vaatisi vastaavanlaisissa olosuhteissa. Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen antama logistinen ja kaupallinen apu oli komission mukaan näin ollen annettu normaalein markkinaehdoin, eikä tämä apu siis ole valtiontukea.

22 Toisen ryhmän eli erilaisten erityisten toimenpiteiden osalta komissio katsoi, että SFMI-Chronopost ei ollut saanut minkäänlaista tullausmenettelyyn, leimaveroon, palkkaveroon tai maksuaikoihin liittyvää etua. Ranskan postilaitoksen ajoneuvojen käyttöä mainonnan tukemiseen oli komission mukaan pidettävä

emoyhtiön ja tytäryhtiön välisenä normaalina kaupallisena apuna, eikä SFMI-Chronopost ollut saanut minkäänlaista erityiskohtelua mainonnalle Radio Francen taajuuksilla. Komissio katsoi myös selvittäneensä, että valtiontukea ei ole myönnetty niiden sitoumusten osalta, jotka Ranskan postilaitos antoi silloin, kun komissio 2.12.1991 tekemällään päätöksellä hyväksyi yhteisyrityksen.

23 Komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa seuraavaa:

”Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu, näiden kahden yhtiön väliset muut rahoitustapahtumat, SFMI-Chronopostin ja Radio Francen välinen suhde, Ranskan postilaitokseen ja SFMI-Chronopostiin sovellettava tullimenettely, Ranskan postilaitokseen sovellettava palkkavero- ja leimaverojärjestelmä sekä Ranskan postilaitoksen – – suuruinen investointi sanomanvälitystekniikkaan eivät ole SFMI-Chronopostille myönnettyä valtiontukea.’”

Ensimmäinen menettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

5 SFEI, josta on tullut Union française de l’express (UFEX), sekä kolme sen jäsenyhtiötä, DHL international SA, Federal express international (France) SNC ja CRIE SA, (jäljempänä UFEX ym.) nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 30.12.1997 toimittamallaan kannekirjelmällä kumoamiskanteen riidanalaisesta päätöksestä. Chronopost, Ranskan postilaitos ja Ranskan tasavalta osallistuivat oikeudenkäyntiin väliintulijoina tukeakseen komission vaatimuksia.

6 UFEX ym. vetosivat kanteensa tueksi neljään kumoamisperusteeseen, joista ensimmäinen koski puolustautumisoikeuksien loukkaamista, erityisesti oikeutta tutustua asiakirjoihin, toinen perustelujen puutteellisuutta, kolmas tosiseikkojen virheellisyyttä ja ilmeisiä arviointivirheitä ja neljäs valtiontuen käsitteen virheellistä soveltamista.

7 Neljäs kanneperuste jakautui kahteen osaan siten, että komission väitettiin soveltaneen virheellisesti valtiontuen käsitettä yhtäältä sen vuoksi, että se ei ole ottanut huomioon normaaleja markkinaehtoja, kun se on arvioinut Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille antamasta avusta suoritetun korvauksen suuruutta, ja toisaalta sen vuoksi, että se on jättänyt valtiontuen käsitteen ulkopuolelle erinäisiä toimenpiteitä, joista SFMI-Chronopost oli saanut etua.

8 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisi kyseisen kanteen asiassa T-613/97, UFEX ym. vastaan komissio, 14.12.2000 antamallaan tuomiolla (Kok. 2000, s. II-4055).

Asiassa UFEX ym. vastaan komissio annettu tuomio

9 Edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio antamassaan tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että neljännen kanneperusteen ensimmäinen osa oli perusteltu.

10 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi mainitun tuomion 79 kohdassa seuraavaa:

”79 Näin ollen riidanalaisen päätöksen 1 artikla on kumottava siltä osin kuin siinä todetaan, että Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu ei ole SFMI-Chronopostille myönnettyä valtiontukea, eikä ole tarpeen tutkia tämän kanneperusteen toista osaa tai muita kanneperusteita siltä osin kuin ne koskevat Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille myöntämää logistista ja kaupallista apua. Eritoten ei ole tarpeen tutkia toista kanneperustetta, joka koskee sitä, että riidanalaisen päätöksen perustelut logistisen ja kaupallisen avun osalta ovat kantajien mukaan riittämättömiä.”

11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio antamansa tuomion seuraavissa kohdissa näin ollen vain ensimmäisen kanneperusteen, joka koski UFEXin ym:iden puolustautumisoikeuksien väitettyä loukkaamista, ja kolmannen kanneperusteen yhteydessä esitetyt väitteet, jotka koskivat tosiseikkojen virheellisyyttä ja ilmeisiä arviointivirheitä ja jotka eivät liittyneet neljännen kanneperusteen yhteydessä aikaisemmin tutkittuihin väitteisiin. Molempien kanneperusteiden osalta UFEXin ym:iden esittämät väitteet hylättiin.

12 Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin rajoittui kumoamaan riidanalaisen päätöksen 1 artiklan siltä osin kuin siinä todetaan, että Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu ei ole viimeksi mainitulle myönnettyä valtiontukea.

Asiassa UFEX ym. vastaan komissio annetusta tuomiosta tehdyt valitukset

13 Chronopost, Ranskan postilaitos ja Ranskan tasavalta hakivat yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 19.2.2001 ja 23.2.2001 toimittamillaan valituskirjelmillä muutosta edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio annettuun tuomioon EY:n tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan nojalla. Kyseisten valitusten käsittely yhdistettiin.

14 Yhteisöjen tuomioistuin totesi yhdistetyissä asioissa C-83/01 P, C-93/01 P ja C-94/01 P, Chronopost ym. vastaan UFEX ym., 3.7.2003 antamassaan tuomiossa (Kok. 2003, s. I-6993), että ensimmäinen valitusperuste, jonka mukaan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa oli rikottu, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli tulkinnut ”normaaleja markkinaehtoja” koskevaa käsitettä virheellisesti, oli perusteltu.

15 Edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. annetun tuomion 32–41 kohdasta ilmenee seuraavaa:

”32 –– ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi [asiassa UFEX ym. vastaan komissio antamansa tuomion] 75 kohdassa, että komission olisi pitänyt vähintään selvittää, että Ranskan postilaitoksen saama vastike vastasi sellaista korvausta, jonka muulla kuin suljetulla sektorilla toimiva yksityinen rahoitusyhtiö tai yksityinen konserni olisi vaatinut.

33 Kyseisessä arvioinnissa on tehty oikeudellinen virhe, koska siinä ei oteta huomioon sitä, että Ranskan postilaitoksen kaltainen yritys on hyvin erilaisessa tilanteessa kuin yksityinen yritys, joka toimii normaalein markkinaehdoin.

34 Ranskan postilaitos tuottaa EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa [josta on tullut EY 86 artiklan 2 kohta] –– tarkoitettuja yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja (ks. asia C-320/91, Corbeau, tuomio 19.5.1993, Kok. 1993, s. I-2533, Kok. Ep. XIV, s. I-223, 15 kohta). Kyseisiin palveluihin kuuluu lähinnä velvollisuus huolehtia postin keräämisestä, kuljetuksesta ja jakelusta kaikkien käyttäjien hyväksi koko kyseisen jäsenvaltion alueella yhtenäisin hinnoin ja samanlaisin laatua koskevin edellytyksin.

35 Tämän vuoksi Ranskan postilaitoksen oli hankittava tai sille oli hankittu tärkeitä infrastruktuureja ja välineitä (‘postiverkko’), joiden avulla se voi tarjota perus-postipalvelua kaikille käyttäjille myös harvaan asutuilla seuduilla, joilla hinnat eivät kattaneet kyseisen palvelun toimittamisesta aiheutuneita kustannuksia.

36 Niiden palvelujen ominaispiirteiden takia, jotka Ranskan postilaitoksen verkon avulla on voitava taata, kyseisen verkon perustaminen ja ylläpito eivät perustu puhtaasti kaupalliseen logiikkaan. Kuten tämän tuomion 22 kohdassa on huomautettu, UFEX ym. ovat sitä paitsi myöntäneet, että tämänkaltaista verkkoa, jota SFMI-Chronopost on voinut käyttää hyväkseen, ei selvästikään ole markkinoilla. Näin ollen yksityinen yritys ei olisi koskaan perustanut tällaista verkkoa.

37 Lisäksi logistisen ja kaupallisen avun antaminen on erottamattomasti sidoksissa Ranskan postilaitoksen verkkoon, koska se perustuu nimenomaan kyseisen sellaisen verkon käytettäväksi antamiseen, jota vastaavaa verkkoa markkinoilla ei ole.

38 Tämän vuoksi ja koska ei ole mitään mahdollisuuksia verrata Ranskan postilaitoksen tilannetta muulla kuin suljetulla sektorilla toimivan yksityisen konsernin tilanteeseen, 'normaaleja markkinaehtoja', jotka ovat väistämättä hypoteettisia, on arvioitava ottamalla huomioon käytettävissä olevat objektiiviset ja todennettavissa olevat seikat.

39 Käsiteltävänä olevassa asiassa Ranskan postilaitokselle aiheutuneet kustannukset sen tytäryhtiölleen antamasta logistisesta ja kaupallisesta avusta voivat olla tällaisia objektiivisia ja todennettavissa olevia seikkoja.

40 Tällä perusteella se mahdollisuus, että SFMI-Chronopostille olisi myönnetty valtiontukea, voidaan sulkea pois, jos toisaalta osoitetaan, että vaadittu vastike kattoi asianmukaisesti kaikki logistisen ja kaupallisen avun antamisesta aiheutuneet muuttuvat lisäkustannukset ja asianmukaisen osan niistä kiinteistä kustannuksista, jotka johtuivat postiverkon käytöstä, sekä asianmukaisen tuoton omalle pääomalle sikäli kuin sitä käytetään SFMI-Chronopostin kilpailutoimintaan, ja jos toisaalta mikään ei anna aihetta epäillä, että kyseiset seikat olisi aliarvioitu tai vahvistettu mielivaltaisesti.

41 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen tulkitsemalla perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohtaa niin, ettei komissio voinut arvioida, oliko SFMI-Chronopostille annettu valtiontukea, perustamalla päätöksensä Ranskan postilaitokselle aiheutuneisiin kustannuksiin, vaan sen olisi pitänyt selvittää, vastasiko Ranskan postilaitoksen saama vastike 'sellaista korvausta, jonka muulla kuin suljetulla sektorilla toimiva yksityinen rahoitusyhtiö tai yksityinen konserni, jonka tavoitteena on rakenteellisen, kokonaisvaltaisen tai alakohtaisen politiikan noudattaminen ja jonka toimintaa ohjaavat pitkän tähtäimen tulevaisuudennäkymät, vaatii'."

16 Näin ollen ja katsottuaan, että muita valitusperusteita ei ollut tarpeen tutkia ja että asia ei ollut ratkaisukelpoinen, yhteisöjen tuomioistuin kumosi edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio annetun tuomion ja palautti asian yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

Toinen menettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

17 Asia osoitettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetulle neljännelle jaostolle. Kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 13.9.2004 tekemällä päätöksellä (EUVL C 251, s. 12), esittelevä tuomari siirrettiin laajennettuun kolmanteen jaostoon, jolle kyseinen asia tämän vuoksi osoitettiin (valituksenalaisen tuomion 37 kohta).

18 Suullinen käsittely päätettiin ensin 23.8.2005 ja sittemmin sen jälkeen, kun se oli avattu uudelleen, 19.12.2005.

19 Valituksenalaisella tuomiolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisi asianosaisten ja muiden osapuolten sellaiset vaatimukset, jotka oli vielä asian palauttamisen jälkeen ratkaistava.

20 Valituksenalaisen tuomion 49 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi ensinnäkin, että UFEX ym. vetosivat pääosin edelleen siinä oikeudenkäynnissä, jonka johdosta edellä mainittu tuomio asiassa UFEX ym. vastaan komissio annettiin, esitettyihin toiseen, kolmanteen ja neljänteen kanneperusteeseen eli kanneperusteeseen, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, kanneperusteeseen, joka koskee aineellisia virheellisyyksiä ja ilmeisiä arviointivirheitä arvioitaessa Ranskan postilaitoksen antamasta avusta suoritettua korvausta, ja kanneperusteeseen, joka koskee valtiontuen käsitteen virheellistä soveltamista.

21 Katsottuaan, että aluksi oli tutkittava perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva kanneperuste, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lisäsi valituksenalaisen tuomion 51 kohdassa, että ”aineellisia virheellisyyksiä ja ilmeisiä arviointivirheitä sekä valtiontuen käsitteen virheellistä soveltamista koskevat kanneperusteet, jotka liittyvät toisiinsa, tutkitaan tämän jälkeen yhdessä”.

22 Muistutettuaan valituksenalaisen tuomion 63–71 kohdassa perusteluja koskevan oikeuskäytännön sisällöstä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hyväksyi saman tuomion 77–95 kohdassa ensimmäisen kanneperusteen siitä syystä, että riidanalaisen päätöksen perustelujen nojalla ei ollut mahdollista arvioida logistisen ja kaupallisen avun antamisesta aiheutuneita muuttuvia lisäkustannuksia, asianmukaista osaa niistä kiinteistä kustannuksista, jotka johtuvat postiverkon käytöstä, asianmukaista tuottoa omalle pääomalle eikä myöskään kustannusten kattamista yleensä.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esitti lisäksi valituksenalaisen tuomion 96–100 kohdassa seikat, jotka esillä olevassa asiassa tekivät tarpeelliseksi riidanalaisen päätöksen yksityiskohtaisemman perustelemisen.

24 Se totesi mainitun tuomion 101 kohdassa, että ”– – riidanalainen päätös on kumottava perustelujen puutteellisuuden vuoksi siltä osin kuin siinä päätellään, että Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille toimittama logistinen ja kaupallinen apu ei ole valtiontukea”.

25 Sen jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli valtiontuen käsitteen virheellistä soveltamista koskevaa kanneperustetta.

26 Se katsoi ensinnäkin valituksenalaisen tuomion 102 kohdassa, että kun otetaan huomioon se, että riidanalaista päätöstä ei ollut perusteltu riittävästi, sen ei ollut mahdollista tutkia väitteitä, jotka koskivat sitä, ettei SFMI-Chronopostin kustannuksia ole katettu, sitä, että tietyt komission huomioon ottamat seikat on aliarvioitu ja ne ovat mielivaltaisia, sitä, että Deloitten selvityksen liitteessä 4 tehdyt

kirjanpidolliset mukautukset sisältävät virheitä, sitä, että sisäinen tuotto on epätavallisen korkea, tai sitä, mihin syihin SFMI-Chronopostin kannattavuus perustui.

27 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisen tuomion 162–171 kohdassa kaikki UFEXin ym:iden esittämät muut väitteet lukuun ottamatta väitettä, joka perustui siihen, että Postadexin asiakaskunnan siirto oli itsessään logistisesta ja kaupallisesta avusta erillinen toimenpide ja siis myös valtiontukea.

28 Viimeksi mainitun seikan osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että komissio oli tehnyt oikeudellisen virheen, kun se oli katsonut, että Postadexin asiakaskunnan siirto ei ollut valtiontukea sillä perusteella, että siihen ei sisältynyt mitään käteisrahana maksettavia etuuksia.

29 Valituksenalaisella tuomiolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin näin ollen

– kumosi riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin siinä todetaan, etteivät Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu eikä Postadexin siirto ole SFMI-Chronopostille myönnettyä valtiontukea

– totesi, että komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja velvoitti sen korvaamaan 75 prosenttia UFEXin ym:iden oikeudenkäyntikuluista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja yhteisöjen tuomioistuimessa väliintuloista aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja lukuun ottamatta

– totesi, että UFEX ym. vastaavat lopuista oikeudenkäyntikuluistaan yhteisöjen tuomioistuimessa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, ja

– totesi, että Chronopost, Ranskan postilaitos ja Ranskan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja yhteisöjen tuomioistuimessa.

Oikeudenkäyntimenettely yhteisöjen tuomioistuimessa esillä olevissa muutoksenhauissa

30 Valituksessaan Chronopost vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion siltä osin kuin riidanalainen päätös kumotaan sillä osittain

– hyväksyy omasta puolestaan loput valituksenalaisesta tuomiosta ja ratkaisee asian lopullisesti

– hylkää riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevan vaatimuksen ja

– velvoittaa UFEXin ym. korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

31 Valituksessaan Ranskan postilaitos vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion siltä osin kuin riidanalainen päätös kumotaan sillä osittain ja

– velvoittaa UFEXin ym. korvaamaan Ranskan postilaitokselle ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja yhteisöjen tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

32 UFEX ym. vaativat, että yhteisöjen tuomioistuin

– hylkää valitukset ja

– velvoittaa Chronopostin ja Ranskan postilaitoksen korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

33 Nämä kaksi asiaa yhdistettiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 18.4.2007 antamalla määräyksellä suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

Valitukset

34 Nyt käsiteltävien valitusten valittajat Chronopost ja Ranskan postilaitos vetoavat asiallisesti ottaen neljään valitusperusteeseen, jotka ovat seuraavat:

– menettelyvirhe, joka johtuu valituksenalaisen tuomion antaneen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisukokoonpanon sääntöjenvastaisesta koostumuksesta

– menettelyvirhe, joka johtuu siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut aineellisesti sellaisen kanneperusteen, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset eivät täyty

– oikeudellinen virhe, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt arvioidessaan riidanalaisen päätöksen perustelemista koskevaa velvollisuutta siltä osin kuin perusteluvelvollisuus koskee Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille antamaa logistista ja kaupallista apua, ja

– oikeudellinen virhe, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt arvioidessaan valtiontuen käsitettä Postadexin asiakaskunnan siirron osalta.

Ensimmäinen valitusperuste, joka perustuu menettelyvirheeseen, joka johtuu valituksenalaisen tuomion antaneen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisukokoonpanon sääntöjenvastaisesta koostumuksesta

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

35 Chronopost ja Ranskan postilaitos väittävät, että valituksenalainen tuomio on annettu sääntöjenvastaisen menettelyn päätteeksi, koska kyseisen tuomion antaneessa ratkaisukokoonpanossa esittelevä tuomari oli ollut edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio annetun tuomion antaneen ratkaisukokoonpanon puheenjohtaja ja esittelevä tuomari.

36 Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 artiklassa määrätty perusperiaate oikeudesta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin edellyttää, että asian tutkii riippumaton ja puolueeton tuomioistuin, mikä merkitsee valittajien mukaan sitä, että ratkaisukokoonpanon, joka käsitteli edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio annetun tuomion kumoamisen jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen palautetun asian, puolueettomuudesta ei saa syntyä epäilystä sen vuoksi, että siihen kuuluu tuomari, joka on tutkinut asian esittelevänä tuomarina siinä ratkaisukokoonpanossa, joka on antanut kumotun tuomion. EU 6 artiklaa on näin ollen valittajien mukaan rikottu.

37 UFEX ym. väittävät ensinnäkin, että kyseinen valitusperuste on jätettävä tutkimatta. Koska valituksenalaisen tuomion antaneen ratkaisukokoonpanon koostumus ja esittelevän tuomarin nimi olivat tiedossa jo ennen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa pidettyä suullista käsittelyä, Chronopost ja Ranskan postilaitos olisivat voineet tuoda ratkaisukokoonpanon puolueettomuutta koskevat epäilynsä esiin tässä suullisessa käsittelyssä. Koska ne luopuivat tästä mahdollisuudesta, niiden valitusperuste on siis uusi eikä sitä näin ollen voida ottaa tutkittavaksi, kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut asiassa C-64/98 P, Petrides vastaan komissio, 9.9.1999 antamassaan tuomiossa (Kok. 1999, s. I-5187).

38 UFEX ym. väittävät toiseksi, että kyseinen valitusperuste ei ole perusteltu. Valituksenalaisen tuomion antaneen ratkaisukokoonpanon koostumus on nimittäin niiden ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 118 artiklan määräysten mukainen, jotka sääntelevät kyseistä koostumusta silloin, kun yhteisöjen tuomioistuin palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi ensimmäisen tuomion kumoamisen jälkeen.

39 Mainituissa määräyksissä ei UFEXin ym:iden mukaan edellytetä, että asia on osoitettava jonkin muun ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi, mikä sitä paitsi olisi mahdotonta, jos ensimmäisen tuomion on antanut täysistunto. Tältä osin ei voida vedota mihinkään jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen. Kollegiaalisuuden katsotaan poistavan sen vaaran, että joku ratkaisukokoonpanon jäsenistä olisi puolueellinen.

40 Kun otetaan huomioon Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen lähestymistapa kysymykseen tuomioistuimen puolueettomuudesta, UFEXin ym:iden mukaan on todettava, että esillä olevassa asiassa ei ole voitu todeta mitään subjektiivista tai objektiivista puolueellisuuteen viittaavaa seikkaa. On päinvastoin hyvän oikeudenkäytön periaatteen mukaista osoittaa niin monimutkainen asia kuin kyseessä oleva asia samalle esittelevälle tuomarille, joka oli tutkinut asian ennen sen palauttamista.

41 Vastauskirjelmissään Ranskan postilaitos ja Chronopost kiistävät sen, että niiden valitusperuste olisi jätettävä tutkimatta. UFEX ym. eivät nimittäin voi mitenkään vedota siihen, että perusperiaatteen loukkaamiseen perustuva valitusperuste on uusi, sillä perusperiaatteena kyseinen periaate on otettava huomioon viran puolesta, eikä siihen vetoamisesta ole mahdollista luopua.

42 Ranskan postilaitoksen ja Chronopostin mukaan mainittuun valitusperusteeseen ei lisäksi olisi voitu vedota ennen kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio annettiin. Mainittu valitusperuste ei myöskään kuulu sellaisiin oikeudenkäyntimenettelyyn liittyviin seikkoihin, joihin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi ottaa kantaa työjärjestyksensä 111 artiklan mukaan. Mainittuun työjärjestykseen ei myöskään sisälly määräystä mahdollisuudesta jäävätä tuomari. Koska valitusperusteeseen on vedottu yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyssä valituskirjelmässä, kyseessä ei ole uusi peruste, joka on yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla esitetty ”asian käsittelyn kuluessa”.

43 Vastauskirjelmissään UFEX ym. väittävät, että vastauskirjelmässä esitetty väite, jonka mukaan perusperiaatteen loukkaaminen on viran puolesta huomioon otettava peruste, on uusi peruste, jota siis ei voida tutkia. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 42 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu käsittely on sitä paitsi käsittely, joka alkaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja jatkuu muutoksenhakuna yhteisöjen tuomioistuimessa.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

44 Oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin – sellaisena kuin tästä oikeudesta määrätään muun muassa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa – on perusoikeus, jota Euroopan unioni kunnioittaa yleisenä periaatteena EU 6 artiklan 2 kohdan nojalla (asia C-305/05, Ordre des barreaux francophones et germanophone ym., tuomio 26.6.2007, Kok. 2007, s. I-5305, 29 kohta).

45 Kyseinen oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin merkitsee sitä, että jokaisella on oltava oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa. Mainittua oikeutta sovelletaan myös niihin oikeudenkäynteihin, joiden kohteena on komission päätös (ks. vastaavasti asia C-185/95 P, Baustahlgewebe v. komissio, tuomio 17.12.1998, Kok. 1998, s. I-8417, 21 kohta).

46 Takeet riippumattomasta ja puolueettomasta tuomioistuimesta ja erityisesti takeet, jotka määrittävät tällaisen tuomioistuimen käsitettä, kuten sen kokoonpano, ovat oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden kulmakivi. Kyseinen oikeus merkitsee sitä, että tuomioistuimella on velvollisuus tarkastaa, että se on kokoonpanonsa puolesta mainitunlainen riippumaton ja puolueeton tuomioistuin, silloin kun tämä seikka riitautetaan ja kun riitauttaminen ei suoralta kädeltä vaikuta ilmeisen aiheettomalta. Mainittu tarkastus on tarpeen sen luottamuksen kannalta, joka oikeussubjekteilla on oltava demokraattisen yhteiskunnan tuomioistuimiin (ks. tältä osin asia Remli v. Ranska, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 23.4.1996, Recueil des arrêts et décisions 1996-II, s. 574, 48 kohta). Tältä osin mainittu valvonta on olennainen muotomääräys, jonka noudattamista valvotaan viran puolesta.

47 Tästä seuraa, että jos tämä seikka riitautetaan muutoksenhakuvaiheessa ja, kuten esillä olevassa asiassa, riitauttaminen ei ole ilmeisen aiheetonta, yhteisöjen tuomioistuimen on tarkastettava, onko valituksenalaisen tuomion antaneen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisukokoonpanon koostumus ollut sääntöjenmukainen.

48 Toisin sanoen mainitunlaista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisukokoonpanon sääntöjenvastaisuuteen perustuvaa valitusperustetta, kuten valitusperustetta, johon yhteisöjen tuomioistuimessa on vedottu, on pidettävä oikeusjärjestyksen perusteisiin liittyvänä perusteena, joka on tutkittava viran puolesta (ks. oikeusjärjestyksen perusteisiin liittyvien perusteiden ottamisesta esiin viran puolesta erityisesti asia C-367/95 P, komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomio 2.4.1998, Kok. 1998, s. I-1719, 67 kohta).

49 Tällainen peruste voidaan siis tutkia missä tahansa oikeudenkäynnin vaiheessa (ks. vastaavasti asia C-166/95 P, komissio v. Daffix, tuomio 20.2.1997, Kok. 1997, s. I-983, 25 kohta).

50 Näin ollen siihen, että komissio, joka oli asianosaisena ensimmäisessä oikeusasteessa, ei ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ottanut esiin sääntöjenvastaisuutta, johon Chronopost ja Ranskan postilaitos vetoavat valitusperusteensa tueksi yhteisöjen tuomioistuimessa, ja että tästä syystä kyseiset tahot, jotka olivat väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa, eivät enää missään tapauksessa voisi vedota mainittuun virheellisyyteen valituksissaan, ei voida tehokkaasti vedota sitä vastaan, että yhteisöjen tuomioistuin tutkii kyseisen perusteen.

51 Tältä osin yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyistä asiakirjoista ilmenee kenenkään sitä kiistämättä, että esittelevän tuomarin tehtävä siinä ratkaisukokoonpanossa, joka on antanut valituksenalaisen tuomion, on annettu sellaiselle kyseisen ratkaisukokoonpanon jäsenelle, joka oli ollut edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio annetun tuomion antaneessa ratkaisukokoonpanossa puheenjohtaja ja esittelevä tuomari.

52 Ei kuitenkaan ole osoitettu, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimetessään esittelevän tuomarin näin ei olisi noudattanut vaatimusta sen jäseniltä edellytetystä puolueettomuudesta ja että se ei siis olisi kunnioittanut oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaa perusoikeutta.

53 Ensin on nimittäin huomautettava, että se, että samalle tuomarille, joka on mukana kahdessa peräkkäisessä ratkaisukokoonpanossa, on annettu esittelevän tuomarin tehtävä, ei sellaisenaan vaikuta puolueettomuusvaatimuksen noudattamista koskevaan arviointiin, koska mainittuja tehtäviä hoidetaan kollegiaalisessa kokoonpanossa.

54 Toiseksi puolueettomuusvaatimus kattaa kaksi näkökohtaa. Yhtäältä tuomioistuimen on oltava subjektiivisesti puolueeton eli yhdelläkään sen jäsenistä ei saa olla ennakolta määritettyä kantaa tai henkilökohtaisia ennakkoluuloja, ja jäsenten oletetaan olevan henkilökohtaisesti puolueettomia, kunnes toisin todistetaan. Toisaalta tuomioistuimen on oltava objektiivisesti puolueeton eli annettava riittävät takeet, jotta kaikki perustellut epäilykset voidaan tältä osin sulkea pois (ks. vastaavasti erityisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä asia Fey v. Itävalta, tuomio 24.2.1993, A-sarja, nro 255-A, s. 12, 28 kohta; asia Findlay v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 25.2.1997, Recueil des arrêts et décisions 1997-I, s. 281, 73 kohta ja asia Forum Maritime SA v. Romania, tuomio 4.10.2007, nro 63610/00 ja nro 38692/05, ei vielä julkaistu Recueil des arrêts et décisionsissa).

55 Yhtäältä on kuitenkin todettava, että esillä olevassa asiassa Chronopost ja Ranskan postilaitos eivät väitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsenet olisivat olleet henkilökohtaisesti puolueellisia.

56 Toisaalta siitä seikasta, että sama tuomari on kuulunut kahteen ratkaisukokoonpanoon, jotka ovat peräkkäin tutkineet saman asian, ei sellaisenaan, kun

mitään muita objektiivisia seikkoja ei ole, voi syntyä epäilystä tuomioistuimen puolueettomuudesta.

57 Tältä osin ei voida katsoa, että asian palauttaminen sellaisen ratkaisukokoonpanon käsiteltäväksi, joka olisi muodostettu täysin eri tavalla kuin ratkaisukokoonpano, joka on tutkinut asian ensimmäisen kerran, pitäisi ja voitaisiin katsoa yhteisön oikeudessa yleiseksi velvollisuudeksi.

58 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on sitä paitsi katsonut, että ei voida asettaa puolueettomuusvelvoitteesta johtuvaksi yleisperiaatteeksi sitä, että tuomioistuimella, joka kumoaa hallintoelimen tai lainkäyttöelimen päätöksen, olisi velvollisuus siirtää asia toisen tuomioistuimen tai tuomioistuimen muulla tavoin muodostaman elimen käsiteltäväksi (ks. erityisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä asia Ringeisen v. Itävalta, tuomio 16.7.1971, A-sarja, nro 13, s. 40, 97 kohta ja asia Diennet v. Ranska, tuomio 26.9.1995, A-sarja, nro 325-A, 37 kohta).

59 Lisäksi on huomautettava, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 27 artiklan 3 kohdan mukaan, kun asia siirretään Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen suureen jaostoon jaoston antaman tuomion johdosta, eivät tuomion antaneen jaoston tuomarit, sen presidenttiä ja asianosaisen sopimusvaltion suhteen mukana ollutta tuomaria lukuun ottamatta, saa osallistua asian käsittelyyn suuressa jaostossa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin siis hyväksyy sen, että tuomarit, jotka ovat tutkineet asian ensimmäisen kerran, kuuluvat toiseen ratkaisukokoonpanoon, joka tutkii saman asian uudelleen, ja että kyseinen seikka ei sellaisenaan ole ristiriidassa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevien vaatimusten kanssa.

60 Näin ollen esillä olevassa asiassa ei ole osoitettu, että ratkaisukokoonpano, joka on antanut valituksenalaisen tuomion, olisi muodostettu sääntöjenvastaisesti pelkästään sen vuoksi, että siihen kuului sellainen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsen, joka oli jo ollut mukana siinä ratkaisukokoonpanossa, joka oli aikaisemmin tutkinut asian.

61 Ensimmäinen valitusperuste on siis hylättävä.

Toinen valitusperuste, joka perustuu menettelyvirheeseen, joka johtuu siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut aineellisesti sellaisen kanneperusteen, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset eivät täyttyneet

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

62 Ranskan postilaitos väittää valitusperusteen ensimmäisessä osassa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole ottanut kantaa oikeudenkäyntiväitteeseen, jonka Ranskan postilaitos oli esittänyt UFEXin ym:iden kanneperusteesta, joka perustui siihen, että Postadexin siirto oli valtiontukea, ja jota ei ollut esitetty edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio käydyssä menettelyssä ja joka siis oli uusi peruste menettelyssä, jossa valituksenalainen tuomio oli annettu. Valitusperusteen toisessa osassa se väittää, että ratkaistessaan kyseisen uuden kanneperusteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin rikkoi työjärjestyksensä 48 artiklan 2 kohdan määräyksiä.

63 UFEX ym. väittävät, että tämän valitusperusteen ensimmäinen osa ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, koska se perustuu sekaviin ja ristiriitaisiin väitteisiin ja koska siinä ei ilmoiteta, mitä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen määräystä ei ole noudatettu.

64 Kyseinen valitusperusteen osa ei muutoinkaan ole UFEXin ym:iden mukaan perusteltu, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei tarvinnut vastata oikeudenkäyntiväitteeseen, joka ei itse täyttänyt tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, koska sen oli tehnyt vain väliintulija. Lisäksi täsmentäessään, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on luokitellut kyseisen kanneperusteen uudelleen ja tutkinut sen ilmeiseen arviointivirheeseen perustuvan kanneperusteen yhteydessä, Ranskan postilaitos myöntää, että mainittuun kanneperusteeseen oli todellakin vedottu ja että se ei siis ollut uusi. Näin ollen ja koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi muodollisesti luokitella uudelleen kannekirjelmässä esitetyt väitteet, valitusperusteen toinen osa ei myöskään ole perusteltu.

65 Ranskan postilaitos kiistää vastauskirjelmässään sen, että sen toisen valitusperusteen ensimmäinen osa olisi jätettävä tutkimatta. Se väittää, että kyseinen valitusperuste on selkeä. Vaikka tutkittavaksi ottamisen edellytykset eivät oikeudenkäyntiväitteen, jonka se on tehnyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, osalta olisikaan

täyttyneet, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi tullut nimenomaisesti todeta tämä seikka. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joka koskee väliintulijan tekemien oikeudenkäyntiväitteiden tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista, on lisäksi vivahteikkaampaa kuin UFEX ym. väittävät, eikä se sulje pois kyseisten väitteiden tapauskohtaista tutkimista. Esillä oleva oikeudenkäyntiväite voitiin ottaa tutkittavaksi, koska Ranskan postilaitoksen mukaan ensinnäkin Ranskan postilaitoksen kanneperusteilla pyrittiin samaan tavoitteeseen kuin komission kanneperusteilla, toiseksi UFEXin ym:iden esittämä uusi peruste on ollut uusi selvästi väliintulon jälkeen ja kolmanneksi Ranskan postilaitoksella, jota syytetään siitä, että se on rikkonut valtiontukea koskevia sääntöjä, oli intressi esittää sellaisia oikeudenkäyntiväitteitä, joita komissio ei ollut esittänyt.

66 Vastauskirjelmässään UFEX ym. toistavat, että väliintulijan tekemää oikeudenkäyntiväitettä ei voida ottaa tutkittavaksi ja että siltä osin kuin väite koski sitä, että kanneperuste oli uusi, sitä ei voitu tutkia viran puolesta.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

– Toisen valitusperusteen ensimmäinen osa

67 Väliintulija ei voi esittää oikeudenkäyntiväitettä, jota vastaaja ei ole esittänyt vaatimuksissaan (ks. asia C-313/90, CIRFS ym. v. komissio, tuomio 24.3.1993, Kok. 1993, s. I-1125, Kok. Ep. XIV, s. I-95, 21 ja 22 kohta; asia C-225/91, Matra v. komissio, tuomio 15.6.1993, Kok. 1993, s. I-3203, Kok. Ep. XIV, s. I-233, 11 ja 12 kohta ja asia C-13/00, komissio v. Irlanti, tuomio 19.3.2002, Kok. 2002, s. I-2943, 5 kohta).

68 On selvää, että menettelyssä, jossa valituksenalainen tuomio on annettu, Ranskan postilaitoksella oli komission vaatimuksia tukevan väliintulijan asema ja että komissio ei ollut tehnyt oikeudenkäyntiväitettä, johon Ranskan postilaitos on vedonnut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja joka perustui siihen, että UFEXin ym:iden kanneperuste, joka koski Postadexin siirtoa, oli uusi, koska sitä ei ollut esitetty menettelyssä, jossa edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio annettu tuomio on annettu.

69 Ranskan postilaitoksen näin tekemä oikeudenkäyntiväite, jota, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 65 kohdassa, ei ollut tutkittava viran puolesta, ei siis täyttänyt tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt vastata kyseiseen oikeudenkäyntiväitteeseen, sen olisi näin ollen pitänyt myös väistämättä todeta, että kyseinen väite on jätettävä tutkimatta. Näin ollen se, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole lausunut tästä asiasta, ei ole vaikuttanut Ranskan postilaitoksen oikeuksiin, ja Ranskan postilaitos ei siis voi perustellusti vedota kyseiseen lausumatta jättämiseen riitauttaakseen valituksenalaisen tuomion sääntöjenmukaisuuden.

70 Vaikka näin ollen oletettaisiin, että toisen valitusperusteen ensimmäinen osa täyttäisi tutkittavaksi ottamisen edellytykset, se ei missään tapauksessa ole perusteltu. Se on siis hylättävä.

– Toisen valitusperusteen toinen osa

71 On muistutettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan, jota kyseisen työjärjestyksen 120 artiklan mukaan sovelletaan silloin kun, kuten esillä olevassa asiassa, asia palautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen yhteisöjen tuomioistuimen tuomiolla, mukaan asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Tästä seuraa, että sen jälkeen, kun yhteisöjen tuomioistuimen tuomio, jolla asia palautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, on annettu, asianosaiset ja muut osapuolet eivät lähtökohtaisesti voi vedota perusteisiin, joihin ei ollut vedottu siinä menettelyssä, jossa yhteisöjen tuomioistuimen kumoama ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio on annettu.

72 Kannekirjelmän, jonka UFEX ym. ovat jättäneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio käydyssä menettelyssä, tutkimisesta ilmenee, että kumoamisvaatimus perustui neljään kanneperusteeseen, joiden ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi perustuvan puolustautumisoikeuksien loukkaamiseen, perustelujen puutteellisuuteen, tosiseikkojen virheellisyyteen ja ilmeiseen arviointivirheeseen sekä vielä valtiontuen käsitteen virheelliseen soveltamiseen (em. asia UFEX ym. v. komissio, tuomion 37 kohta).

73 Edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. annetun tuomion jälkeen jättämissään huomautuksissa UFEX ym. pysyttivät kolme viimeistä kanneperustettaan, joiden ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 49 kohdassa perustuvan perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin, aineellisiin virheellisyyksiin ja ilmeisiin arviointivirheisiin sekä valtiontuen käsitteen virheelliseen soveltamiseen.

74 Kyseisten huomautusten tarkastelusta ei ilmene, että UFEX ym. olisivat tarkoittaneet esittää uuden kanneperusteen. Lisäksi on selvää, että perustelut, jotka ne tuolloin ovat esittäneet Postadexin siirrosta aineellisiin virheellisyyksiin ja ilmeisiin arviointivirheisiin perustuvan perusteen tueksi, oli esitetty jo niiden kannekirjelmässä, joka oli jätetty menettelyssä, jossa edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio annettu tuomio on annettu. Mainitunlaista perustelujen kehittelyä ei voida pitää uutena perusteena.

75 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on aiheellisesti täsmentänyt valituksenalaisen tuomion 51 kohdassa, aineellisia virheellisyyksiä ja ilmeisiä arviointivirheitä sekä valtiontuen käsitteen virheellistä soveltamista koskevat kanneperusteet liittyvät esillä olevassa asiassa muutoinkin toisiinsa. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on täysin perustullusti voinut luokitella UFEXin ym:iden Postadexin siirtoa koskevat perustelut uudelleen ja katsoa, että niillä tuetaan valtiontuen käsitteen virheelliseen soveltamiseen perustuvaa kanneperustetta (ks. mahdollisuudesta mainitunlaiseen uudelleenluokitteluun asia C-316/97 P, parlamentti v. Gaspari, tuomio 19.11.1998, Kok. 1998, s. I-7597, 21 kohta).

76 Näin ollen vastaamalla kyseisiin perusteluihin valtiontuen käsitteen virheellistä soveltamista koskevan kanneperusteen arvioinnissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei millään muotoa ole lausunut uudesta perusteesta eikä siis rikkonut työjärjestyksensä 48 artiklan 2 kohdan määräyksiä.

77 Koska toisen valitusperusteen toinen osa ei ole perusteltu, myös se on hylättävä.

78 Toinen valitusperuste on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

Kolmas valitusperuste, joka perustuu oikeudelliseen virheeseen, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt arvioidessaan riidanalaisen päätöksen perustelemista koskevaa velvollisuutta siltä osin kuin perusteluvelvollisuus koskee Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille antamaa logistista ja kaupallista apua

79 Tämän valitusperusteen tutkimiseksi on tarpeen ennen asianosaisten ja muiden osapuolten lausumien esittelyä kerrata perustelut, joiden nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että riidanalainen päätös on kumottava, koska se on riittämättömästi perusteltu.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen hyväksymät kumoamisperusteet

80 Muistutettuaan valituksenalaisen tuomion 63–71 kohdassa yhteisöjen toimielinten toimien perustelemista koskevista EY:n perustamissopimuksen vaatimuksista, sellaisina kuin ne on määritelty oikeuskäytännössä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki riidanalaisen päätöksen perustelut nojautuen lähinnä kahdenlaisiin seikkoihin, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan olivat ratkaisevia.

81 Ensinnäkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että sen oli tutkittava, onko komissio noudattanut perusteluvelvollisuuttaan edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. annetun tuomion 40 kohdassa esitettyjen periaatteiden valossa, sellaisina kuin ne on palautettu mieliin tämän tuomion 15 kohdassa.

82 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 72 kohdassa, että ”– – tämä merkitsee etenkin niiden riidanalaisen päätöksen perustelujen riittävyyden tutkimista, jotka koskevat yhtäältä sitä, kattaako SFMI-Chronopostilta vaadittu vastike ensinnäkin kaikki logistisen ja kaupallisen avun antamisesta

aiheutuneet muuttuvat lisäkustannukset, toiseksi asianmukaisen osan postiverkon käytöstä johtuvista kiinteistä kustannuksista ja kolmanneksi asianmukaisen tuoton omalle pääomalle sikäli kuin sitä käytetään SFMI-Chronopostin kilpailutoimintaan, ja toisaalta sitä, onko olemassa merkkejä siitä, että kyseiset seikat olisi aliarvioitu tai vahvistettu mielivaltaisesti".

83 Kunkin kyseisen kohdan osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että riidanalaisessa päätöksessä ei ollut riittäviä täsmennyksiä.

84 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on huomauttanut, että perusteluvelvollisuuden laajuutta on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, jotka asian mukaan mahdollisesti vaativat yksityiskohtaisempia perusteluja, ja katsonut, että esillä olevassa asiassa oli näin.

85 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 97 kohdassa, että "– – olosuhteet, jotka edellyttävät yksityiskohtaisempia perusteluja, perustuvat siihen, että ensinnäkin kyseessä on yksi niistä ensimmäisistä päätöksistä, joissa tarkasteltiin valtiontukia koskevien määräysten ja säännösten soveltamisen yhteydessä monitahoista kysymystä sellaisen emoyhtiön kustannusten laskemisesta, joka toimii suljetuilla markkinoilla ja joka antaa logistista ja kaupallista apua tytäryhtiölleen, joka ei toimi suljetuilla markkinoilla. Toiseksi komission olisi pitänyt sen johdosta, että 10.3.1992 tehty ensimmäinen komission päätös peruutettiin sen jälkeen kun kumoamiskanne oli nostettu ja että yhteisöjen tuomioistuin antoi SFEI-tuomion, perustella lähestymistapaansa riidanalaisten seikkojen osalta vieläkin huolellisemmin ja täsmällisemmin. Lopuksi, komission olisi pitänyt myös sen vuoksi, että kantajat olivat toimittaneet hallinnollisen menettelyn aikana useita taloudellisia selvityksiä, valmistella tunnolliset perustelut ja vastata kantajien olennaisiin väitteisiin, joita oli tuettu näillä taloudellisilla tutkimuksilla".

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

86 Chronopost ja Ranskan postilaitos väittävät, että riidanalaisen päätöksen yksityiskohtaista perustelemista koskevat vaatimukset, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut ja joiden vuoksi päätös on kumottu, ylittävät sen, mitä sellaisella alalla, jolla komissiolla on laaja harkintavalta, tehdyn päätöksen rajoitettu valvonta edellyttää. Chronopost lisää, että perustelujen valvonnan varjolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin todellisen harkintavallan väärinkäytön päätteeksi tarkastaa ilmeisen arviointivirheen tai jopa riidanalaisen päätöksen tarkoituksenmukaisuuden ja korvaa siten komission arvioinnin omalla arvioinnillaan.

87 UFEX ym. vaativat tämän valitusperusteen hylkäämistä ja väittävät, että riidanalaista päätöstä ei ollut perusteltu riittävästi ja että se perustui yleisiin näkökohtiin, jotka eivät vastanneet kantelussa esitettyyn yksityiskohtaiseen argumentaatioon. Ne tuovat esiin, että harkintavallan väärinkäyttöön perustuvaan väitteeseen ei voida tehokkaasti vedota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöstä vastaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

88 On muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY:n perustamissopimuksen 190 artiklassa (josta on tullut EY 253 artikla) edellytettyjen perustelujen on oltava kyseessä olevan toimenpiteen luonteen mukaisia ja niistä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen yhteisön toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, ja siten, että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden. Perusteluvelvollisuuden täyttymistä on arvioitava asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa toimenpiteen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, joka niillä, joille päätös on osoitettu tai joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, koska sitä, ovatko päätöksen perustelut perustamissopimuksen 190 artiklan mukaisia, tutkitaan paitsi päätöksen sanamuodon myös asiayhteyden ja kaikkien asiaa koskevien oikeussääntöjen suhteen (ks. erityisesti em. asia komissio v.

Sytraval ja Brink's France, tuomion 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen sekä asia C-501/00, Espanja v. komissio, tuomio 15.7.2004, Kok. 2004, s. I-6717, 73 kohta).

89 Erityisesti silloin, kun kyseessä on komission päätös, jossa todetaan, ettei kantelijan ilmoittama toimenpide ole valtiontuki, on todettava, että komissiolla on joka tapauksessa velvollisuus selostaa kantelijalle riittävän tarkoin ne syyt, joiden vuoksi kantelussa esitetyt tosiseikat ja oikeudelliset seikat eivät ole riittäneet osoittamaan, että kyseessä on valtiontuki. Komissiolla ei kuitenkaan ole velvollisuutta ottaa kantaa sellaisiin kysymyksiin, jotka eivät selvästi mitenkään liity asiaan tai ovat merkityksettömiä tai selvästi toissijaisia (em. asia komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomion 64 kohta).

90 On muistutettava myös, että valtiontukia koskevan päätöksen lainmukaisuutta on arvioitava niiden tietojen valossa, joita komissiolla on voinut olla päätöstä tehdessään (asia C-197/99 P, Belgia v. komissio, tuomio 11.9.2003, Kok. 2003, s. I-8461, 86 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

91 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esillä olevassa asiassa asettamien kahdenlaisten perusteluvaatimusten, sellaisina kuin ne on palautettu mieliin tämän tuomion 80–85 kohdassa, asianmukaisuutta on arvioitava näiden näkökohtien valossa.

92 Jos oletetaan ensin, että komissio olisi soveltanut UFEXin ym:iden kantelun perusteisiin antamassaan vastauksessa käsitteeseen ”normaalit markkinaehdot” arviointiperusteita, jotka saattaisivat olla virheellisiä niihin arviointiperusteisiin nähden, jotka yhteisöjen tuomioistuin on omaksunut edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. sittemmin antamassaan tuomiossa, tämä seikka voisi vaikuttaa itse riidanalaisen päätöksen perustelujen oikeellisuuteen mutta ei niiden muodolliseen riittävyyteen.

93 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi ei vaikuta asiaankuuluvalta siltä osin kuin on kyse riidanalaisen päätöksen yksityiskohtaisemmasta perusteluvaatimuksesta, kun otetaan huomioon asiayhteys, jossa se on tehty.

94 Yhtäältä kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 94 kohdassa, se, että riidanalainen päätös on yksi ensimmäisistä päätöksistä, joissa käsitellään monitahoista valtiontukiin liittyvää kysymystä suljetuilla markkinoilla toimivan emoyhtiön sellaiselle tytäryhtiölleen, joka ei toimi mainitunlaisilla markkinoilla, antaman avun kustannusten laskemisesta, ei sellaisenaan oikeuta vaatimaan perusteluja, joissa väistämättä käsitellään yksityiskohtaisesti kyseisten kustannusten laskemista, jos, kuten esillä olevassa asiassa, komissio katsoi, että kantelijoiden tältä osin esittämät perusteet olivat jo periaatteiltaan virheellisiä. Jos oletetaan, että kyseinen komission lähestymistapa oli itsessään virheellinen, se voisi vaikuttaa riidanalaisen päätöksen aineelliseen oikeellisuuteen mutta ei sen muodolliseen oikeellisuuteen.

95 Vaikka toisaalta on niin, että riidanalainen päätös on tehty sen jälkeen, kun komissio oli peruuttanut aikaisemman 10.3.1992 tehdyn päätöksensä, jolla UFEXin ym:iden kantelun käsittely lopetettiin ja josta oli nostettu kumoamiskanne, mainittu peruuttaminen ei millään tavalla muuta komissiolla olevan perusteluvelvollisuuden laajuutta. Valtiontuen käsitettä sovelletaan objektiiviseen tilanteeseen, joka arvioidaan ajankohtana, jolloin komissio tekee päätöksensä (yhdistetyt asiat C-182/03 ja C-217/03, Belgia ja Forum 187 v. komissio, tuomio 22.6.2006, Kok. 2006, s. I-5479, 137 kohta). Syyt, joiden vuoksi komissio oli arvioinut kyseessä olevaa tilannetta eri tavalla aikaisemmassa päätöksessä, eivät siis saa vaikuttaa riidanalaisen päätöksen laillisuuden arviointiin.

96 Lopuksi kantelijan esittämien perusteiden ja komission päätöksen perustelujen välinen välttämätön vastaavuus ei edellytä, että komission on kumottava jokainen kyseisten perusteiden tueksi esitetty väite. Riittää, että se esittää tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotka ovat olennaisen tärkeitä päätöksen rakenteessa (asia C-404/04 P, Technische Glaswerke Ilmenau v. komissio, tuomio 11.1.2007, 30 kohta). Edellyttäen, että annetut selitykset perustelevat syyt, joiden vuoksi mainituilla perusteilla ei ole katsottu olevan asian kannalta merkitystä, pelkästään kantelijan kyseisten perusteiden tueksi toimittamien taloudellisten selvitysten lukumäärän ja merkityksen ei voida esillä olevassa asiassa katsoa muuttavan komissiolla olevan perusteluvelvollisuuden laajuutta.

97 Lisäksi on muistutettava, että sen arviointi, oliko Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu valtiontukea, kuten UFEX ym. väittivät, tapahtui asiayhteydessä, jota riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana luonnehtivat kahdenlaiset seikat.

98 Kuten tämän tuomion 3 kohdassa on muistutettu, yhtäältä yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa SFEI ym. antamansa tuomion 62 kohdassa katsonut, että se, että julkinen yritys antaa logistista ja kaupallista apua sellaisille yksityisoikeudellisille tytäryhtiöilleen, jotka harjoittavat vapaan kilpailun piiriin kuuluvaa toimintaa, on perustamissopimuksen 92 artiklassa tarkoitettua valtiontukea, jos vastikkeeksi saatu korvaus on pienempi kuin se korvaus, jota olisi vaadittu toimittaessa normaaleilla markkinaehdoilla.

99 Toisaalta on selvää, että kantelulla, jonka UFEX ym. olivat tehneet komissiolle, pyrittiin juuri näiden näkökohtien perusteella lähinnä osoittamaan, että logistisesta ja kaupallisesta avusta vastikkeeksi saatu korvaus oli riittämätön (riidanalaisen päätöksen otsikko I, E).

100 UFEX ym. väittivät erityisesti, että logistisesta avusta vastikkeeksi saatu korvaus olisi pitänyt laskea sen hinnan mukaan, joka tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimivan yrityksen olisi pitänyt pyytää kyseisistä palveluista, ottamatta huomioon suurtuotannon etuja, joista Ranskan postilaitos hyötyi monopoliasemansa vuoksi ja jotka kantelijoiden mukaan juuri aiheuttivat kilpailun vääristymisen.

101 Todetessaan, että UFEXin ym:iden väitteisiin annettu vastaus oli riittämätön, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 75–95 kohdassa katsonut, että komission esittämät tiedot olivat liian yleisiä ja epätäsmällisiä.

102 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 97 kohdassa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin moitti erityisesti sitä, ettei käytettyjä taloudellisia ja kirjanpidollisia käsitteitä, tarkasteltuja kustannuksia eikä rahoituslaskelmien osatekijöitä

ollut määritelty täsmällisesti. Se totesi, ettei sen ollut mahdollista tarkastaa tosiseikkoja koskevia virheitä tai arviointivirheitä, ja katsoi muuttuvien kustannusten osalta, että riidanalaisen päätöksen olisi pitänyt sisältää ainakin yleinen yhteenveto niistä analyyttisistä kirjanpitolaskelmista, jotka koskivat tarjottuja palveluja.

103 On kuitenkin todettava ensinnäkin, ja kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sitä paitsi on todennut valituksenalaisen tuomion 73 kohdassa, että syyt, joiden vuoksi komissio on hylännyt UFEXin ym:iden ehdottaman mainittujen palvelujen kustannusten laskentamenetelmän, ilmenevät selvästi riidanalaisen päätöksen 49–56 perustelukappaleessa esitetyistä perusteluista.

104 Komissio selittää erityisesti, miksi sen mukaan yksityiskohtaiset taloudelliset selvitykset, jotka UFEX ym. olivat toimittaneet, perustuivat perustavanlaatuisesti virheelliseen käsitykseen tavanomaisesta markkinahinnasta. Mainituissa selvityksissä kyseinen hinta nimittäin määriteltiin hinnaksi, jolla vastaava yksityinen yhtiö tarjoaisi samanlaisia palveluita yhtiölle, joka ei kuulu samaan konserniin, vaikka se seikka, että liiketoimi tapahtuu kahden samaan konserniin kuuluvan yhtiön välillä, on otettava huomioon ja vaikka näissä olosuhteissa siitä, että Ranskan postilaitos ja Chronopost kuuluvat samaan konserniin, johtuvia strategia- ja synergianäkökohtia ei voida jättää huomiotta.

105 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 106 kohdassa todennut, tätä taustaa vasten olisi merkityksetöntä antaa yksityiskohtaista vastausta näissä selvityksissä väitetyn valtiontuen kokonaismäärien taustalla oleviin olettamuksiin ja laskelmiin. Näin ollen komissiota ei voida moittia sitä, ettei se ole antanut mainitunlaista vastausta.

106 Toiseksi on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei täsmennä, mitkä UFEXin ym:iden tekemän kantelun näkökohdat on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mielestä käsitelty riidanalaisessa päätöksessä riittämättömällä tavalla.

107 Kolmanneksi on todettava vielä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei perustele sitä, miltä osin riidanalaisessa päätöksessä ei esitetä syitä, joiden johdosta komissio ei ole voinut UFEXin ym:iden esittämien tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevien väitteiden vuoksi todeta, että kyseessä on valtiontuki. Esitetyistä perusteluista, sellaisina kuin ne on palautettu mieliin tämän tuomion 4 kohdassa, käy nimittäin selvästi ja yksiselitteisesti ilmi komission päättely, ja ne mahdollistavat kyseisen päättelyn tuomioistuinvalvonnan.

108 Komission käyttämistä taloudellisista ja kirjanpidollisista käsitteistä, tarkastelluista kustannuksista ja rahoituslaskelmien osatekijöistä on todettava, ettei voida kiistää, että niihin liittyy monimutkaisia teknisiä arviointeja. Koska riidanalaisesta päätöksestä ilmeni selvästi komission päättely, jonka perusteella kyseisen päätöksen oikeellisuus oli mahdollista myöhemmin riitauttaa toimivaltaisessa tuomioistuimessa, olisi ylimitoitettua vaatia erityistä perustelua jokaiselle tekniselle valinnalle tai jokaiselle luvulle, johon kyseinen päättely perustuu (ks. analogisesti yleisesti sovellettavien toimien osalta erityisesti yhdistetyt asiat C-154/04 ja C-155/04, Alliance for Natural Health ym., tuomio 12.7.2005, Kok. 2005, s. I-6451, 134 kohta).

109 On sitä paitsi huomautettava, että jotta liikesalaisuuksia voidaan suojata, kuten komissiolla on velvollisuus EY:n perustamissopimuksen 214 artiklan (josta on tullut EY 287 artikla) nojalla tehdä, tiettyjä tietoja, jotka koskevat erityisesti palvelujen omakustannushintaa, ei voida ilmoittaa esillä olevan kaltaisessa asiakirjassa. Se, että mainitunlaisessa asiakirjassa olevat luvut eivät ole kattavia, ei näin voi merkitä sitä, että asiakirja on perusteltu riittämättömästi, eikä se estä myöhemmin tapahtuvaa tuomioistuinvalvontaa.

110 Lopuksi vaikka UFEX ym. ovat esittäneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa useita eri väitteitä, joilla ne asettivat kyseenalaiseksi ne tiedot, joihin komissio oli nojautunut, kiistääkseen näin tehtyjen valintojen oikeellisuuden ja erityisesti niiden asianmukaisuuden yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. antamassa tuomiossa esittämien sellaisten arviointiperusteiden valossa, joiden mukaan normaalit markkinaehdot esillä olevassa asiassa määritellään, komission tehtävä oli perustella toimintansa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle kyseisen asian käsittelyn yhteydessä.

111 Sitä vastoin sen seikan perusteella, että kaikki kyseiset tiedot eivät sisältyneet itse päätöksen tekstiin, ei voida etenkään siinä tapauksessa, että kyseiset perustelut on esitetty tai että niitä on kehitelty edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. annetun tuomion jälkeen käydyn oikeudenkäyntimenettelyn kuluessa, katsoa, että mainittu päätös oli riittämättömästi perusteltu.

112 Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voinut oikeudellista virhettä tekemättä katsoa, niin kuin se on tehnyt valituksenalaisen tuomion 95 kohdassa, että sen oli mahdotonta valvoa, ovatko komission käyttämä menetelmä ja sen arvioinnissaan noudattamat vaiheet virheettömiä ja niiden periaatteiden mukaisia, jotka yhteisöjen tuomioistuin on tuomiossaan esittänyt, ratkaistakseen, onko kyse valtiontuesta vai ei.

113 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, että mikään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämistä syistä ei voi perustella sitä, että riidanalainen päätös oli kumottava perustelujen puuttumisen vuoksi. Näin ollen Chronopostin ja Ranskan postilaitoksen esittämä valitusperuste, joka perustuu siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen arvioidessaan komissiolla olevaa perusteluvelvollisuutta, on perusteltu.

114 Valituksenalainen tuomio on näin ollen kumottava siltä osin kuin siinä määrätään riidanalaisen päätöksen kumoamisesta siitä syystä, että perusteluvelvollisuutta ei ole noudatettu, siltä osin kuin kyseisessä päätöksessä todetaan, että Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu ei ole valtiontukea.

Neljäs valitusperuste, joka perustuu oikeudelliseen virheeseen, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt arvioidessaan valtiontuen käsitettä Postadexin asiakaskunnan siirron osalta

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

115 Chronopost ja Ranskan postilaitos väittävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti katsonut, että se, että jäsenvaltio tytäryhtiöittää sellaisen toiminnan, joka kuuluu vapaan kilpailun alaan, on valtiontukea sen vuoksi, että asiakaskunta, joka on valtion varoin rahoitettu aineeton omaisuuserä, siirretään tuolloin vastikkeetta.

116 Näin tehdessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on mainittujen tahojen mukaan tehnyt oikeudellisen virheen, kun se, toisin kuin yhteisöjen tuomioistuin on määrännyt edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. antamassaan tuomiossa, ei ole ottanut huomioon erityistilannetta, jossa Ranskan postilaitos, joka toimi suljetuilla markkinoilla eikä siksi ollut yksityisiin yrityksiin verrattavassa tilanteessa, oli. Postadexin siirtoa ei voitu keinotekoisesti erottaa siitä, että hallintoviranomainen tytäryhtiöitti erään toiminnan, sillä mainittua siirtoa ei voida arvioida samalla tavalla kuin apporttia, jonka yksityinen yhtiö tekee olemassa olevaan tytäryhtiöön. Julkisen vallan pääomansijoituksesta Chronopostiin suoritettiin lisäksi vastiketta, kuten komissio on todennut, eikä julkinen valta siis ole mitenkään tukenut perustettua tytäryhtiötä.

117 Kyseessä oleva tytäryhtiöittäminen, jota komissio oli muuten halunnut siinä yhteydessä, kun aiemmin monopolin piiriin kuuluneita aloja vapautettiin kilpailulle, ei sitä paitsi Chronopostin ja Ranskan postilaitoksen mukaan ole verrattavissa yhtiöiden ja olemassa olevien tytäryhtiöiden välisiin suhteisiin. Tytäryhtiöittämisen, joka voidaan rinnastaa jakautumiseen, tapahtumahetkellä ei voi olla olemassa valtiontukea, koska silloin ei vielä ole olemassa tuen saajaa eikä missään tapauksessa välttämättä etua. Komissio on muutoinkin ottanut huomioon siirrettyjen aineettomien omaisuuserien oletetun arvon.

118 Lopuksi Chronopostin ja Ranskan postilaitoksen mukaan yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, että pääomansijoitus julkisen sektorin tytäryhtiöön ei lähtökohtaisesti

ole minkäänlaista tukea, jos toimeen osallistuu myös yksityinen sijoittaja, mikä on tilanne esillä olevassa asiassa, koska TAT-yhtiö, joka omisti 34 prosenttia SFMI:n pääomasta, sijoitti SFMI:hin omia varojaan.

119 UFEXin ym:iden mielestä Postadex on todellakin siirretty ilmaiseksi SFMI-Chronopostille ja siis vastikkeetta, joka ei voi syntyä sijoitetun oman pääoman tuotosta, jonka osalta komission esittämillä luvuilla ei ole asiassa merkitystä. Apportit, jotka yhtiöoikeudessa on aina arvostettava, ovat hyvinkin suosineet Chronopostia, koska ne ovat antaneet sille uutena toimijana sellaisen edun kilpailussa, joka on saatu normaalien markkinaehtojen ulkopuolella. Kysymys on hyvinkin asiakaskunnan – joka sitä paitsi ei voinut vaihtaa toimittajaa – siirtämisestä ilmaiseksi monopolilta tytäryhtiölleen.

120 UFEXin ym:iden mukaan perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisen kannalta sillä, onko kyse jakautumisesta vai ei, ei ole mitään merkitystä, koska valtiontuen käsitettä ei määritellä toimenpiteen syiden tai keinojen mukaan vaan sen mukaan, miten se vaikuttaa markkinoihin ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

121 Aluksi on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimenpiteen luokitteleminen perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi tueksi edellyttää, että kaikki kyseisessä määräyksessä tarkoitetut edellytykset täyttyvät (ks. asia C-142/87, Belgia v. komissio, ns. Tubemeuse-tapaus, tuomio 21.3.1990, Kok. 1990, s. I-959, Kok. Ep. X, s. I-387, 25 kohta; yhdistetyt asiat C-278/92–C-280/92, Espanja v. komissio, tuomio 14.9.1994, Kok. 1994, s. I-4103, 20 kohta; asia C-482/99, Ranska v. komissio, tuomio 16.5.2002, Kok. 2002, s. I-4397, 68 kohta ja asia C-280/00, Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, tuomio 24.7.2003, Kok. 2003, s. I-7747, 74 kohta).

122 Ensinnäkin kyseessä on oltava valtion toimenpide tai valtion varoilla toteutettu toimenpide. Kyseisen toimenpiteen on toiseksi oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kolmanneksi toimenpiteellä on annettava etua sille, joka

on toimenpiteen kohteena. Neljänneksi toimenpiteen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua (ks. erityisesti asia C-451/03, Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti, tuomio 30.3.2006, Kok. 2006, s. I-2941, 56 kohta).

123 Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan myönnetyt edut voivat johtua positiivisten suoritusten, kuten avustusten, lainojen tai yritysten osakkuuksien, lisäksi myös toimenpiteistä, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä mutta jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia. Vaikutuksiltaan avustusten kaltaisten välillisten etujen osalta on todettava, että niihin kuuluu tavaroiden tai palvelujen tarjoaminen suosivin ehdoin (ks. vastaavasti erityisesti asia C-126/01, GEMO, tuomio 20.11.2003, Kok. 2003, s. I-13769, 28 ja 29 kohta).

124 Todetakseen valituksenalaisen tuomion 165 ja 167 kohdassa, että Ranskan postilaitoksen, joka tuolloin kuului valtion hallintoon, suorittama Postadexin siirto SFMI-Chronopostille oli valtiontukea, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että kyseinen toimenpide oli käsittänyt asiakaskunnan eli sellaisen aineettoman omaisuuserän, jolla oli taloudellista arvoa, siirron ja että edusta, joka siitä SFMI-Chronopostille seurasi, ei ollut suoritettu Ranskan postilaitokselle mitään vastiketta.

125 Mainittu päättely antaa ymmärtää, että Ranskan postilaitos olisi luopunut Postadexista täysin vastikkeetta aivan kuin siirretty toiminta olisi yksityistetty täysin vastikkeettomasti.

126 Mainitunlainen arviointi lähtee kuitenkin virheellisestä lähtökohtaoletuksesta. On nimittäin selvää, että Ranskan postilaitos on suorittanut kyseisen siirron tytäryhtiöittämällä ja että se hankki sataprosenttisesti omistamansa holdingyhtiön välityksellä 66 prosenttia tytäryhtiönsä Chronopostin pääomasta. Ei siis voida sulkea pois sitä, että kyseisessä osakkuudessa huomioidaan ainakin osittain siirretyn aineellisen ja aineettoman omaisuuden ja erityisesti Postadexin asiakaskunnan arvo.

127 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 117 kohdassa, Ranskan postilaitos oli säilyttänyt sen Chronopostiin siirretyn toiminnan taloudellisen arvon, joka vastasi Ranskan postilaitoksen 66 prosentin osuutta Chronopostin pääomasta.

128 Näin ollen on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei voinut ilman oikeudellista virhettä tehdä arviotaan niin, että siinä ei mitenkään huomioitu asiakaskunnan siirron oikeudellisia ja taloudellisia ehtoja tytäryhtiöittämisessä, vaikka kyseiset ehdot itsessään olivat omiaan synnyttämään vastikkeen edulle, joka kyseisestä siirrosta syntyi.

129 Mainitunlainen valtiontueksi luokitteleminen voitaisiin lisäksi hyväksyä vain siinä tapauksessa, että Postadexin asiakaskunnan siirto sellaisenaan täyttäisi kaikki perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa asetetut edellytykset, joiden on täytyttävä samanaikaisesti, sellaisina kuin niistä on muistutettu tämän tuomion 122 kohdassa (ks. vastaavasti asia C-237/04, Enirisorse, tuomio 23.3.2006, Kok. 2006, s. I-2843, 50 kohta).

130 Ei kuitenkaan ole väitetty, että kaikki kyseiset edellytykset täyttyisivät. Joka tapauksessa sen osalta, vääristäisikö tai uhkaisiko mainitunlainen siirto vääristää kilpailua, mikä on neljäs edellytys, on todettava, että näin voisi olla vain, jos se muun muassa muuttaisi kyseisten markkinoiden rakennetta ja vaikuttaisi sellaisten kilpailijayritysten tilanteeseen, jotka jo toimivat kyseisillä markkinoilla.

131 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 120 kohdassa todennut, tältä osin on todettava, että koska Ranskan postilaitos oli jo itse harjoittanut pikapostitoimintaa Postadex-nimellä SFMI-Chronopostin perustamiseen saakka, Postadexin asiakaskunnan siirto SFMI-Chronopostille ei sellaisenaan vaikuta muuttaneen kilpailuolosuhteita pikapostimarkkinoilla.

132 Näin ollen Chronopostin ja Ranskan postilaitoksen neljäs valitusperuste on hyväksyttävä ja valituksenalainen tuomio on kumottava siltä osin kuin siinä on määrätty riidanalaisen päätöksen kumoamisesta siltä osin kuin kyseisessä päätöksessä todettiin, että Postadexin siirto ei ollut valtiontukea.

133 Kun kaikki edellä esitetyt näkökohdat otetaan huomioon, valituksenalainen tuomio on kumottava yhtäältä siltä osin kuin tuomiolla kumotaan riidanalainen päätös siltä osin kuin päätöksessä todetaan, että Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu ja Postadexin siirto eivät ole SFMI-Chronopostille annettua valtiontukea, ja toisaalta siltä osin kuin tuomiossa tämän johdosta määrätään oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Valituksenalaisen tuomion kumoamisen vaikutukset

134 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan silloin, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös kumotaan, yhteisöjen tuomioistuin voi itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen. Koska näin on nyt esillä olevassa asiassa, yhteisöjen tuomioistuimen on ratkaistavanaan olevan oikeusriidan rajoissa ratkaistava aineellisesti riidanalaisen päätöksen kumoamista koskeva vaatimus ja otettava huomioon se, että asianosaiset ja muut osapuolet ovat voineet tuoda esiin kaikki kyseisen päätöksen laillisuuden arvioimisen osatekijät monivaiheisen menettelyn kuluessa.

Oikeusriidan ulottuvuus

135 Aivan ensimmäiseksi on muistutettava siitä, että riidanalainen päätös on kumottu valituksenalaisella tuomiolla vain siltä osin kuin siinä todetaan, etteivät Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu ja Postadexin siirto ole SFMI-Chronopostille myönnettyä valtiontukea, vaikka

kuten tämän tuomion 4 kohdassa on muistutettu, riidanalaisen päätöksen 1 artikla koski myös muita seikkoja, joiden komissio ei ole katsonut olevan valtiontukea.

136 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on hylännyt UFEXin ym:iden väitteet, jotka koskivat kyseisiä muita seikkoja, joko edellä mainitussa asiassa UFEX ym. vastaan komissio antamassaan tuomiossa tai, kuten valituksenalaisen tuomion 180 kohdassa on muistutettu, valituksenalaisen tuomion 189–191 kohdassa.

137 Valtiontuen käsitteen virheelliseen soveltamiseen perustuvaa kanneperustetta tutkiessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on myös hylännyt valituksenalaisessa tuomiossa väitteet, joihin UFEX ym. vetoavat kyseisen kanneperusteen tueksi ja jotka koskevat yhtäältä niin sanotun retropolaatiomenetelmän käyttämistä ja toisaalta Ranskan postilaitoksen tavaramerkin kuvan käyttämistä.

138 Näin ollen, ja koska UFEX ym., jotka ovat nyt käsiteltävissä valitusasioissa valittajien vastapuolina, eivät ole esittäneet liitännäisvaatimuksia, se, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen tuomion osittain, ei vaikuta valituksenalaiseen tuomioon siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on hylännyt kyseiset väitteet.

139 Näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan oikeusriidan kohde, sellaisena kuin se on tämän tuomion 132 kohdassa mainitun kumoamisen jälkeen, rajoittuu siihen, että riidanalainen päätös riitautettiin vain siltä osin kuin siinä todetaan, että Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu eivät ole valtiontukea.

140 Kyseisen oikeusriidan kohteen rajoissa on siis ratkaistava vielä väitteet, jotka esitettiin valtiontuen käsitteen virheelliseen soveltamiseen perustuvan kanneperusteen tueksi, sellaisina kuin UFEX ym. ovat pysyttäneet kyseiset väitteet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. annetun tuomion jälkeen, eli väitteet, jotka koskevat sitä, ettei Ranskan postilaitoksen kustannuksia ole katettu, sitä, että tietyt komission huomioon ottamat

seikat on aliarvioitu ja ne ovat mielivaltaisia, sitä, että Deloitten selvityksen liitteessä 4 tehdyt mukautukset sisältävät virheitä, ja sitä, että Ranskan postilaitoksen sijoituksen sisäinen tuotto on epätavallisen korkea.

Riidanalaisen päätöksen kumoamisvaatimuksen perusteltavuus

141 Aluksi on muistutettava, että perustamissopimuksessa määritellyn valtiontuen käsite on oikeudellinen ja sitä on arvioitava objektiivisten seikkojen perusteella. Tämän takia yhteisöjen tuomioistuinten on lähtökohtaisesti valvottava kokonaisvaltaisesti sitä, kuuluuko jokin toimenpide perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, ottaen huomioon niiden käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvät konkreettiset seikat samoin kuin sen, onko komission suorittama arvio tekninen tai monimutkainen (asia C-83/98 P, Ranska v. Ladbroke Racing ja komissio, tuomio 16.5.2000, Kok. 2000, s. I-3271, 25 kohta).

142 Tästä seuraa, että yhteisöjen tuomioistuimen on tarkastettava, ovatko tosiseikat, joihin komissio vetoaa, aineellisesti paikkansapitäviä ja ovatko ne omiaan osoittamaan, että kaikki tämän tuomion 122 kohdassa mieliin palautetut edellytykset, joiden perusteella toimenpidettä voidaan pitää perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna tukena, täyttyvät.

143 Koska kyseessä on monitahoisen taloudellisen tilanteen arvioiminen, on myös muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällaista arviointia edellyttävän komission toimenpiteen oikeudellisessa valvonnassa on rajoituttava tutkimaan, että menettelyä ja perusteluvelvollisuutta koskevia sääntöjä on noudatettu, että riidanalaisen ratkaisun perustana olevat tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, että näitä tosiseikkoja ei ole arvioitu ilmeisen virheellisesti ja että harkintavaltaa ei ole käytetty väärin (ks. vastaavasti asia C-56/93, Belgia v. komissio, tuomio 29.2.1996, Kok. 1996, s. I-723, 11 kohta sekä yhdistetyt asiat C-328/99 ja C-399/00, Italia ja SIM 2 Multimedia v. komissio, tuomio 8.5.2003, Kok. 2003, s. I-4035, 39 kohta).

144 Koska kuten tämän tuomion 95 kohdassa on todettu, valtiontuen käsitettä sovelletaan objektiiviseen tilanteeseen, joka arvioidaan ajankohtana, jolloin komissio tekee päätöksensä, edellä mainitun tuomioistuinvalvonnan suorittamisessa on otettava huomioon tuona päivänä tehdyt arvioinnit.

145 UFEXin ym:iden esittämiä väitteitä, joiden tarkoituksena on osoittaa niiden arviointien virheellisyys, joiden johdosta komissio on katsonut, että Ranskan postilaitoksen saama korvaus sen SFMI-Chronopostille vuosina 1986–1995 antamasta logistisesta ja kaupallisesta avusta oli riittävä eikä se siis ollut SFMI-Chronopostille annettua valtiontukea, on tarkasteltava näiden näkökohtien valossa.

146 UFEX ym. väittävät erityisesti, että komissio tyytyy toteamaan, että kaikki Ranskan postilaitoksen kustannukset on katettu, mutta että se ei täsmennä arvion perustana olleita lukuja eikä kerro suorittamiaan laskelmia ja että Deloitten tekemässä selvityksessä, johon komissio nojautuu, sitä paitsi myönnetään, ettei selvityksessä olevia päätelmiä muuttuvista kustannuksista voida todentaa, koska Ranskan postilaitoksella ei ollut analyyttistä kirjanpitoa ennen vuotta 1992.

147 Tältä osin, ja kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muuten on jo todennut valituksenalaisen tuomion 133 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa niin sanotun retropolaatiomenetelmän käyttämisestä, on selvää, että Ranskan postilaitoksella oli velvollisuus pitää analyyttistä kirjanpitoa vasta vuodesta 1992 lukien, mihin asti se oli ollut osa Ranskan hallintoa, ja että ilman analyyttistä kirjanpitoa oli mahdotonta laskea Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille suorittamien palveluiden täsmälliset kustannukset vuotta 1992 edeltävältä ajalta.

148 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi edellä mainitussa asiassa Chronopost ym. vastaan UFEX ym. antamansa tuomion 38 kohdassa jo huomauttanut, koska ei ole mitään mahdollisuuksia verrata Ranskan postilaitoksen tilannetta muulla kuin suljetulla sektorilla toimivan yksityisen konsernin tilanteeseen, ”normaaleja markkinaehtoja”, jotka ovat väistämättä hypoteettisia, on arvioitava ottamalla huomioon käytettävissä olevat objektiiviset ja todennettavissa olevat seikat.

149 Näin ollen ensi arviolta komissiota ei voida moittia siitä, että se on perustanut riidanalaisen päätöksen ainoisiin saatavilla olleisiin tietoihin, jotka ilmenevät muun muassa Deloitten tekemästä selvityksestä, sellaisina kuin Ranskan hallitus on ne esittänyt, ja joiden perusteella on ollut mahdollista rekonstruoida Ranskan postilaitokselle aiheutuneet kustannukset. Kyseisten tietojen käyttöä voitaisiin moittia vain, jos osoitettaisiin, että ne perustuivat ilmeisen virheellisiin näkökohtiin.

150 Yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjen asiakirjojen tutkimisen perusteella ei kuitenkaan voida päätyä mainitunlaiseen toteamukseen.

151 Komissio ei ensinnäkään voinut mitenkään kyseenalaistaa niiden tietojen oikeellisuutta, jotka se oli saanut sellaisen vuonna 1992 käyttöön otetun Ranskan postilaitoksen analyyttisen kirjanpidon perusteella, jonka tilintarkastajat ja valtion tilintarkastaja olivat hyväksyneet, mitä ei ole kiistetty. Se, että Ranskan Cour des comptes on korostanut vuoden 2003 kertomuksessa tiettyjen kyseisen kirjanpidon osatekijöiden heikkouksia, ei voi osoittaa, että komission valinnat riidanalaisen päätöksen tekopäivänä olivat ilmeisen virheellisiä.

152 Lisäksi on muutenkin todettava, että UFEX ym. ovat liittäneet komissiolle tekemäänsä kanteluun taloudellisen analyysin, jonka Braxton-niminen konsulttiyhtiö on laatinut, ja että ne ovat liittäneet saman yhtiön toisen selvityksen Tribunal de commerce de Paris'ssa vuonna 1993 nostamaansa kanteeseen. Riidanalaisen päätöksen toteamuksista, joita ei ole riitautettu, ilmenee, että UFEX ym. ovat liittäneet komissiolle vuoden 1996 elokuussa esittämiinsä huomautuksiin uuden taloudellisen selvityksen, jonka oli laatinut konsulttiyhtiö Bain & Company (jäljempänä Bainin selvitys) ja jonka luvut olivat UFEXin ym:iden mukaan luotettavampia kuin Braxtonin kahden aiemman selvityksen luvut.

153 Sen lisäksi, että kyseiset toisiaan seuraavat selvitykset heijastavat sitä, että Ranskan postilaitoksen SFMI-Chronopostille antaman avun todellisten kustannusten arviointi on vaikeaa, riidanalaisessa päätöksessä olevien toteamusten, joita ei ole kiistetty, valossa näyttää kuitenkin siltä, että Deloitten tekemässä selvityksessä analysoidaan Bainin selvityksen päätelmiä ja vastataan niihin. Näin ollen tietoja, jotka komissio on ottanut päätöksensä pohjaksi mainitun selvityksen jättämisen jälkeen ja

kaikkien kyseiseen selvitykseen sisältyvien näkökohtien perusteella, ei voida katsoa vahvistetun mielivaltaisesti, vaan ne on katsottava vahvistetun tuolloin käytettävissä olleiden tietojen mukaan.

154 Toiseksi mainitussa Deloitten laatimassa selvityksessä käytetyistä ja sittemmin komission Ranskan postilaitokselle SFMI-Chronopostin pikapostitoiminnasta aiheutuneiden kustannusten määrittämiseen käyttämistä menetelmistä on todettava, että UFEX ym. riitauttavat mainitut menetelmät siltä osin kuin ne merkitsevät sitä, että sitä seikkaa, että tietyt kiinteät kustannukset voidaan suoraan kohdistaa vain pikapostitoimintaan, ei oteta huomioon. Kyseisen kritiikin merkityksellisyys asiassa edellyttäisi kuitenkin, että osoitettaisiin, että Ranskan postilaitoksen kannalta on olemassa kustannuksia, jotka voidaan kohdistaa nimenomaisesti pikapostitoimintaan, mitä UFEX ym. eivät ole mitenkään näyttäneet toteen, sillä ne eivät ole yksilöineet mitään näistä kustannuksista täsmällisesti, vaan ne ovat vain viitanneet tältä osin sellaisiin asiakirjoihin, joissa on yleisiä tietoja, joita ei ole mitenkään muuten tuettu.

155 Missään tapauksessa ei voida katsoa, että kyseisen menetelmän käyttäminen, joka kuuluu sellaisen harkintavallan piiriin, jota komissiolla on oltava sen tehtävänä olevissa teknisluonteisissa valinnoissa, olisi seurannut ilmeisestä arviointivirheestä, koska lähtökohtaisesti ei ole epäjohdonmukaista kohdistaa osaa kiinteistä kustannuksista eri toiminnoille näiden eri toimintojen laajuuden mukaan, kuten esillä olevassa asiassa on tehty.

156 Kolmanneksi on selvää, että kuten tämän tuomion 147 kohdassa on todettu, koska Ranskan postilla ei ollut analyyttistä kirjanpitoa vuosina 1986–1992, SFMI-Chronopostille suoritettujen palveluiden kustannusten täsmällinen laskeminen oli mahdotonta.

157 Juuri kyseisen laiminlyönnin korjaamiseksi Deloitte Touche Tohmatsu -konsulttiyhtiölle annettiin tehtäväksi etsiä kirjanpidosta saatavilla olevat tiedot, jotta SFMI-Chronopostille näin annetun logistisen ja kaupallisen avun kaikki kustannukset voitiin mahdollisimman hyvin arvioida.

158 Tällaisessa asiayhteydessä ei vaikuta ilmeisen sopimattomalta, että kyseinen tietojen etsintä on käsittänyt useita mukautuksia, joiden syyt ja laajuus on selitetty 27.5.2005 annetussa vastauksessa, jonka komissio on antanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asianosaisille ja muille osapuolille esittämiin kirjallisiin kysymyksiin. Mainitunlaisten mukautusten olemassaolosta ei sellaisenaan voi päätellä, että komission käyttämät tiedot, jotka perustuivat mainittuun selvitykseen, olisivat epäjohdonmukaisia.

159 Neljänneksi siitä, oliko Ranskan postilaitoksen käyttäytyminen SFMI-Chronopostin osakkeenomistajana kaupallisesti perusteltua suhteessa markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatteeseen, ja eikö kyseinen menettely siis kätkenyt sellaisia avustuksia, jotka voisivat olla valtiontukia, kuten riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, komissio on tarkistanut, että Ranskan postilaitoksen osakkeenomistajana tekemän investoinnin sisäinen korkokanta oli suurempi kuin kaikki SFMI-Chronopostin pääomakustannukset eli normaali tuotto, jota yksityinen sijoittaja vaatisi vastaavanlaisissa olosuhteissa.

160 On selvää eikä sitä myöskään ole kiistetty, että suoritettu laskelma, sellaisena kuin se on kuvattu riidanalaisessa päätöksessä ja sellaisena kuin se ilmenee 27.5.2005 päivätyssä komission vastauskirjelmässä olevasta taulukosta 1, eli ottamatta huomioon tukea, joka muodostui pääsystä Ranskan postilaitoksen verkkoon ja Ranskan postilaitoksen liikeomaisuuteen kuuluvista osatekijöistä (ensimmäinen skenaario), johti siihen, että katsottiin, että investoinnin sisäinen korkokanta oli huomattavasti suurempi kuin pääomakustannukset. Investoinnin sisäisen korkokannan, joka laskettiin niin, että verkkoon pääsystä ja liikeomaisuuteen kuuluvista osatekijöistä muodostunut tuki otettiin huomioon (toinen skenaario), osalta UFEX ym. väittävät, että mainitussa kirjelmässä olevassa taulukossa 2 on laskuvirhe.

161 On kuitenkin todettava, että UFEXin ym:iden väitteellä, jolla ei kyseenalaisteta ensimmäisen skenaarion tulosta, ei voi olla vaikutusta. Riidanalaisesta päätöksestä ilmenee nimittäin yhtäältä, että komissio on käyttänyt toista skenaariota vain UFEXin ym:iden antamien tietojen, joiden sisällön komissio kiisti, pohjalta ja että komissio on käyttänyt sitä vain vahvistaakseen ensimmäisen skenaarionsa tulokset.

162 Toisaalta kyseisten tietojen joukossa oli summa, joka UFEXin ym:iden mukaan vastasi tukea, joka seurasi ehdoista, jotka koskivat etuoikeutettua mahdollisuutta Ranskan postilaitoksen palvelutiskien käyttöön, vaikka kuten riidanalaisessa päätöksessä

todetaan, UFEXin ym:iden ja Bainin selvitys eivät kumpikaan selitä, miten kyseinen etu on laskettu. Näin ollen kyseisen väitteen perusteella ei voida todeta, että komission arviointi olisi ollut ilmeisen virheellistä kilpailutoimintaan kohdistetun oman pääoman asianmukaisen tuoton suhteen.

163 Lopuksi on muistutettava, että investoinnin sisäisen korkokannan määrittämisen tarkoituksena oli esillä olevassa asiassa vain tarkastaa, oliko Ranskan postilaitoksen käyttäytyminen SFMI-Chronopostin osakkeenomistajana kaupallisesti perusteltua suhteessa markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatteeseen. Tähän tavoitteeseen nähden komissiota kiinnosti tietää, oliko investoinnin sisäinen korkokanta suurempi kuin normaali tuotto, jota yksityinen sijoittaja vaatisi vastaavanlaisissa olosuhteissa. Näin ollen sillä, kuinka paljon suurempi kyseinen tuotto oli, ei ole merkitystä sen kannalta, olivatko Ranskan postilaitoksen ja sen tytäryhtiön väliset rahoitustapahtumat tukea. UFEXin ym:iden väite, joka perustuu siihen, että investoinnin sisäinen korkokanta oli epätavallisen korkea, on siis esillä olevassa asiassa tehoton.

164 Kun kaikki edellä esitetyt näkökohdat otetaan huomioon, valitusperuste, joka perustuu siihen, että valtiontuen käsitettä on sovellettu virheellisesti, ei ole perusteltu ja näin ollen UFEXin ym:iden vaatimus riidanalaisen päätöksen kumoamisesta on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

165 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan silloin, kun valitus on perusteeton tai kun valitus on perusteltu ja yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee itse riidan lopullisesti, se päättää oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan sen 118 artiklan nojalla muutoksenhakumenettelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Tämän artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään kuitenkin, että jos siihen on erityisiä syitä, yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä, että kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan. Saman artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

166 Kun esillä olevan asian tausta otetaan huomioon, on määrättävä, että kukin asianosainen ja Ranskan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-613/97, UFEX ym. vastaan komissio, 7.6.2006 antama tuomio kumotaan yhtäältä siltä osin kuin sillä kumotaan Ranskan SFMI-Chronopostille myöntämäksi väitetystä tuesta 1.10.1997 tehty komission päätös 98/365/EY siltä osin kuin tässä päätöksessä todetaan, että Ranskan postilaitoksen tytäryhtiölleen SFMI-Chronopostille antama logistinen ja kaupallinen apu ja Postadexin siirto eivät kumpikaan ole SFMI-Chronopostille annettua valtiontukea, ja toisaalta siltä osin kuin mainitussa tuomiossa tämän johdosta määrätään oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

2) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa numerolla T-613/97 nostettu kanne hylätään.

3) Kukin asianosainen ja Ranskan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset